

De Walnoot of Okkernoot

Inleiding

Walnoten zijn bomen die heel groot kunnen worden en zijn dus niet geschikt voor kleine tuinen. Het duurt vrij lang, zeker 10 jaar, voordat u de eerste “vruchten kunt plukken”. Maar de beloning is groot: u oogst heerlijke noten. Dit “Groentje” komt u van pas als u van plan bent een walnoot aan te schaffen, maar natuurlijk ook als u al in het bezit bent van zo’n trotse boom.

Schoolpleinen

Ziet u het nog voor u, de grote majestueuze eiken en kastanjes op de schoolpleinen uit uw jeugd? Oud schoolgebouw, de bovenmeester met de bel in de hand. “Kinderen binnen komen, speelkwartier is afgelopen”.

Net zó groot en net zó prachtig is ook de walnotenboom of Okkernoot. In de herfst kreeg u als kind van de kastanje zijn vruchten, die u dan massaal opdraapte een tijdje in uw kamertje bewaarde totdat ze verschrompelden. Van de vruchten van de walnotenboom heeft u meer plezier.

Oorsprong

Jammer genoeg zien we in Nederland niet zo heel veel van deze bomen. Deze Juglans Regia oftewel de Okkernoot, maar ook de Juglans Nigra, de zwarte Walnoot, is familie van de Juglandaceeën. Wij zullen hier verder de Juglans Regia behandelen, dit vanwege zijn lekkere noten.

Van oorsprong komt deze boom uit Noord- Azië. De boom kan wel 10 tot 30 meter hoog worden. Houdt daar zeker rekening mee als u een walnoot wilt aanschaffen! Plant hem solitair, dat wil zeggen alleenstaand, die ruimte heeft hij zeker nodig. Op een plein of als parasol in uw tuin met veel ruimte, is hij zeker de moeite waard.

De walnoot heeft grijs schors en is enigszins schubbig. De boom heeft een brede kroon en de jonge twijgen zijn olijfgroen en hebben fijnbehaarde knopjes. In het najaar zal zijn blad geel worden en vervolgens afvallen. Het blad van de Walnoot is samengesteld uit meerdere gaafgerande blaadjes. Zo’n 5 tot 7 blaadjes vormen samen met een topblad, het gehele blad.

De boom loopt pas in juni uit, hetgeen vrij laat is. Meestal bloeit de boom tegelijkertijd met het uitlopen, wat haast niet met het blote oog te zien is. De mannelijke bloemen zijn de katjes en de vrouwelijke bloemen komen aan de uiteinde van de twijgen die in het vorig jaar gevormd zijn. De bloemen houden beslist niet van kou. De bloei is niet spectaculair en u hoeft de boom daar dus niet voor aan te schaffen.

De vrucht is een steenvrucht en eigenlijk geen noot. Uit de bolster komt de vrucht en hetgeen in de harde schil zit, is eigenlijk het zaad. U kunt ze ook, om het eens te proberen, zaaien. Dan moet u van de schil rondom een flink stuk afvijlen, zodat de schil heel dun wordt. In een potje met een paar centimeter grond erop, warm en vochtig wegzetten. Aardig om te proberen, maar waar het u om gaat zijn de walnoten. En een oude boom kan toch flink wat kilo’s noten geven.

Waar zet u de boom neer?

Zoals reeds gezegd houden de bomen niet van kou. Als het enigszins mogelijk is zet u de boom op een beschutte plek, uit de wind en in de volle zon. De walnoot kan niet tegen schaduw, maar geeft zelf wel veel schaduw, doe daar uw voordeel mee ’s zomers!

De boom trekt veel voeding en vocht weg voor andere planten en struiken rondom de walnoot. Als u beplanting rondom de boom heeft staan, kan dat wel eens slecht voor die planten aflopen. De Walnoot scheidt namelijk ook een stof af die allerlei planten infecteert. Zo kan het zaad van die planten niet ontkiemen en wordt de grond rondom de walnoot redelijk onvruchtbaar.

Walnoten houden van een voedzame zware kalkrijke grond, die goed water doorlaatbaar is. Het is goed om jaarlijks een flinke hoeveelheid stalmest aan de voet van de boom te storten. Houdt u wel rekening met de omvang van de boom in de toekomst. Veel mensen vergissen zich nogal eens over hoe groot een boom in het algemeen kan worden.

Snoeien

U kunt de walnoot natuurlijk snoeien, maar als het nodig is, dan alleen voor de vorm. De meeste planten snoeit u het best in het voorjaar, maar er zijn een aantal planten die u beslist niet in het voorjaar moet snoeien. De walnoot is er één van. Maar ook bijvoorbeeld de druif en de esdoorn. Als u deze planten in het voorjaar zou gaan snoeien loopt u de kans dat zij “leegbloeden”. De sapstroom van deze planten is namelijk in het voorjaar al op gang gekomen en als u dan gaat knippen, stroomt werkelijk het water eruit en u kunt echt niets meer doen om het bloeden te stoppen. Als u besluit dat er omwille van de vorm takken weggehaald moeten worden, kan dat bij de walnoot ’s zomers als het blad al aan de boom zit. Juli en vooral augustus zijn de maanden waarin bij uitstek de walnoot nog gesnoeid kan worden. Het kan ook, meteen na de oogst, begin oktober.

Noten oogsten

De aardige bijkomstigheid van deze Juglans Regia zijn natuurlijk de walnoten. De noten bevatten veel kalium, fosfor en vitamine B. Het duurt vrij lang voordat u de eerste noten kunt plukken, maar daarna levert de boom u jaar in, jaar uit zijn noten.

Na de bevruchting ontstaat een ruwe, kleverige bolster, die de gehele zomer doorgroeit en in de herfst openbarst. Als de bolster openbarst blijven de noten in de bolster hangen. Laat ze nog even zo hangen, de bolster droogt zo van binnen door de wind en de zon.

Na een tijdje is het moment daar. U kunt aan de boom gaan schudden en de noten oprapen. Laat de noten goed drogen en bewaar de noten vorstvrij, droog, in een kistje. Niet langer dan één jaar bewaren, ze worden met de tijd een beetje ranzig en de smaak is dan niet meer optimaal.

Wat te doen met al die noten? Daar weet u wel raad mee? Lekker kraken bij de borrel of zelf een lekker jong kaasje “beplakken” met walnoothelften of de noten laten confijten in honing. Dat is een gezond “tussendoortje”, ook voor de kinderen.

Walnoten kunt u ook meebakken in een cake of als u koekjes bakt. Ze laten zich heerlijk combineren met chocolade. U kunt au- bain- marie pure chocolade laten smelten en daarin helften van de walnoot onderdompelen en op een stuk keukenpapier de “chocoladenoten” hard laten worden. Na een bijzondere maaltijd is dit een echte delicatessen met een kopje koffie erbij en een walnootlikeurtje ernaast.

Dat kunt u ook zelf maken van 1 liter brandewijn, 1 kg fijngehakte walnoten, een paar kruidnagels, eetlepel kaneel en 250 gr suiker. Op de suiker na in een fles doen en een paar weken in de volle zon zetten. Na zo’n 3 weken giet u alles door een schone theedoek en giet het weer terug in de fles of in een mooie karaf. Neem een ¼ liter water, doe er de 250 gram suiker bij en laat het even opkoken. Laat daarna alles goed afkoelen en doe het terug in de fles bij het “notensap”, even schudden, klaar. Uw likeurtje is, als u er kunt afblijven, heel lang houdbaar.

Verf, olie en hout

De bladeren, de noten met bolster, alles wat u van de walnoot aanraakt geeft vanillegeur en kleurstof af. Vroeger werden deze kleurstoffen, die ook gewonnen kunnen worden uit de wortels, gebruikt als verf voor haar, maar ook voor de vloer. Dat zult u wel merken als u de noten en bolsters aanraakt. Uw handen zullen een gelige gloed krijgen die er echt van af moet “slijten”.

De noten kunnen ook geperst voor olie. Deze zeer verfijnde walnotenolie is heerlijk voor in salades. Het hout van de walnotenboom is geliefd bij de timmerman voor het maken van diverse siervoorwerpen. Vroeger, maar ook nog heden ten dage is er heel wat walnotenhout gebruikt om meubelen van te vervaardigen. Ook werden er in vroeger tijden kolven van geweren en pistolen van gemaakt. Het hout is mooi, warm getekend, een fraaie nerf en vol vlammen en daarom zo geliefd.

Ziekten en slechte oogst

De walnotenboom is over het algemeen niet erg vatbaar voor diverse ziekten of plagen. Nachtvorst kan een vijand zijn voor de bloemen, maar ook door tocht en koude wind kan een goede oogst op zich laten wachten.

In de eerste jaren na de aanplant is het raadzaam ook wat extra water te geven bij droog weer, zodat de boom goed kan aanslaan. Juglans Regia heeft een hekel aan “natte voeten” en zal het dus niet goed doen op een vochtige standplaats. De schil rondom de noot zal dan heel dun worden, waardoor het vruchtvlees makkelijker aangetast kan worden door schimmels en/ of ongedierte. Spit de grond rondom “de spiegel” van de boom om, zodat overtollig water gemakkelijk in de grond kan verdwijnen, mest goed en zorg voor een goede humusrijke grondstructuur, waar overtollig water geen schade kan doen aan de wortels.

Tekst: Nelleke van der Boom